

Jæren Vannområde

Avløpsgruppaa

Årsmelding 2012

Rensedamner for overvann på masseuttak ved Kyllesvannet, Sandnes kommune

Monica Nedrebø Nesse
Februar 2013

Innhold

Bakgrunn og beskrivelse av prosjektet.....	3
Mål	3
Prioriterte områder	3
Organisering 2012	3
Avløpsgruppas representanter i 2012:.....	4
Økonomi 2012.....	4
Inntekter 2012	4
Aktivitet i Jæren Vannområdes Avløpsgruppe 2012	5
Aktiviteter 2012.....	5
Møteaktivitet 2012	5
Aktiviteter i Avløpsgruppa 2012.....	6
WebGIS-Avløp.....	7
LOD-Veileder for Jæren.....	7
Resultat.....	7

Bakgrunn og beskrivelse av prosjektet

Aksjon Jærvassdrag inviterte i 2006 kommunene Randaberg, Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, Interkommunalt Vann, Avløp og Renovasjon (IVAR) og Fylkesmannen i Rogaland til å delta i en egen arbeidsgruppe på avløpssektoren. Fra 2006 til 2010 var avløpsgruppa finansiert med statlig støtte. Klif ga da beskjed om at interkommunalt samarbeid på avløpsområdet kunne finansieres av avløpsgebyrene.

I 2010 vedtok Styringsgruppa i AJV/Jæren Vannområde å videreføre Avløpsgruppa i 3 nye år, 2011 – 2013. Sekretær i 50 % stilling finansieres gjennom et spleiselag mellom Fylkeskommunen v/Jæren Vannområde og kommunene på Jæren.

Mål

Målet med avløpsgruppa er å bedre samarbeidet om felles utfordringer og prosjekter på tvers av kommunegrensene, drive erfaringsutveksling og kompetanseheving, for dermed å minske avrenningen fra private og offentlige avløpsanlegg til vassdragene på Jæren.

Avløpsgruppa har som formål:

- faglig utveksling
- felles tilrettelegging
- koordinering av ressursbruk og økt ressurs-tilgang
- legge grunnlag for flere tilførselsreducerende tiltak enn kommunene normalt har anledning til ut fra kapasitetshensyn
- skal omfatte tiltak i spredt bebyggelse og i tettbygd strøk

Prioriterte områder

Avløpsgruppa har prioritert følgende områder for tiltak i prosjektperioden:

Hålandsvannet – Randaberg og Stavanger kommune
Figgjovassdraget – Gjesdal, Sandnes, Time, Klepp og Sola kommune
Storåna – Sandnes kommune
Håelva – Time og Hå kommune
Bjårvatnet – Hå kommune

Figgjovassdraget prioritert spesielt gjennom oppfølging av tiltak i Forvaltningsplan for Figgjo i henhold til Vannforskriften.

Organisering 2012

Arbeidet i Avløpsgruppa er organisert med representanter fra alle de 8 kommunene på Jæren, Jæren Vannområde v/Rogaland Fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland v/ miljøvernavdelingen, IVAR og avløpsgruppas sekretær. Representanten fra Fylkesmannen har ledervervet.

Avløpsgruppas representanter i 2012:

Øystein Håvarstein, Randaberg kommune	
Åsta Egeland, Randaberg kommune	Fra sommeren 2012
Kristin Bringedal, Stavanger kommune	Nestleder avløpsgruppen
Håvard Holeplass, Sola kommune	
Rune Lian, Sola Kommune	Fra høsten 2012
Gunvor Frafjord Tungesvik, Gjesdal kommune	
Eirik Sør-Reime, Hå kommune	
Krystyna Anna Wardega-Piasecka, Hå kommune	
Lars Terje Meland, Klepp kommune	
Terje Romslo, Klepp kommune	Fra høsten 2012
Jacob Osmundsen, Time kommune	
Kirsten Vike, Sandnes kommune	
Eline Furre, IVAR	
Elin Valand, Rogaland Fylkeskommune	Sekretær Vannområde Jæren
Mariann Størksen, Fylkesmannens miljøvernadv.	Leder avløpsgruppen
Monica Nedrebø Nesse, Sandnes kommune	Sekretær avløpsgruppen

Det har vært en del utskiftninger av representanter i avløpsgruppen i 2012 pga endring av ansettelsesforhold i kommunene. Det er positivt at IVAR fra og med 2012 er representert i gruppa igjen. I forbindelse med endring av Aksjon Jærvassdrag til Jæren Vannområde og med de ytre betingelsene som følger av vannforskriften er IVARs deltakelse svært relevant og viktig.

Økonomi 2012

Inntekter 2012

Inntekter	Kr
Fra deltakerkommunene (28.875,- per kommune)	kr 231 000,00
Fra Fylkeskommunen/Jæren Vannområde	kr 119 000,00
Sum	kr 350 000,00

På vegne av Jæren Vannområde følger Avløpsgruppa også opp prosjektmidler fra Klif som gjelder prosjekter innen Avløpsgruppas fagområder. I 2012 gjelder dette prosjektene LOD veileder for Jæren, kr 350.000,- og Oppgradering av WebGIS Avløp, kr 60.000,-.

Aktivitet i Jæren Vannområdets Avløpsgruppe 2012

Budsjett	Lønn	Diverse driftsutgifter	Totalt
	kr 320 000,00	kr 30 000,00	kr 350 000,00

Utgifter	Lønn	Diverse driftsutgifter	Totalt
Lønn sekretær	kr 320 000,00		kr 320 000,00
Felles forskrift		kr 11 157,50	kr 11 157,50
WebGIS		kr 15 000,00	kr 15 000,00
Sum	kr 320 000,00	kr 26 157,50	kr 346 157,50

Regnskap	Inn	Ut	Balanse
Lønn	kr 320 000,00	kr 320 000,00	kr -
Diverse driftsutgifter	kr 30 000,00	kr 26 157,50	kr 3 842,50
Sum	kr 350 000,00	kr 346 157,50	kr 3 842,50

Aktiviteter 2012

Møteaktivitet 2012

Avløpsgruppa har hatt 6 møter i 2012.

Representanter fra avløpsgruppa har også deltatt på fellesmøter i Jæren vannområde, på scenariokonferanse og møte om oppfølging av Forvaltningsplan for Figgjo.

Jæren vannområde har holdt flere samarbeidsmøter i 2012 hvor både frivillige tiltak i landbruket, avløpsgruppa og fylkesmannens miljøvern- og landbruksavdeling er representert. Dette samarbeidsforumet har stor betydning for samarbeid og samhandling internt i Jæren Vannområde.

Sekretær for avløpsgruppa har også deltatt i Norsk Vanns arbeidsgruppe for gjennomføring av vannforskriften. Den nasjonale arbeidsgruppen har hatt 4 møter i 2012. Via arbeidet i Norsk Vann har avløpsgruppa gitt innspill til en rekke høringer og gitt bidrag til en rekke dokumenter i forbindelse med vannforskriftsarbeidet i Norge, fra forslag til endringer i forskrift om prioriterte stoff, veiledningsmaterieell til kommunene og vesentlige vannforvaltningsutfordringer.

Aktiviteter i Avløpsgruppa 2012

Innspill til Klif søknad:

- Prosjektforslag LOD veileder for Jæren
- Oppgradering av WebGIS Avløp Jæren vannområde

Samarbeid mellom kommunene

- Samordne verktøy og systemer i kommunene til bruk i saneringsprosjekter på avløp: Startet opp med ”bestilling” til kommunene i for å samle informasjon og dokumenter i en ”verktøykasse”.
- Startet arbeid med utarbeidelse av felles ”Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll” for kommunens myndighetsområde innen avløp. Gjelder utslipp av avløp opp til 2000 (ferskvann)/10000 (sjø) pe, utslipp av oljeholdig avløpsvann og påslipp til offentlig nett. Innføring av lokal forskrift for gebyrer er et viktig virkemiddel for at kommunene skal følge opp forpliktelser på avløpsområdet. Felles system for tilsyn skal arbeides fram underveis i forskriftsarbeidet. Kommunenes arbeid med myndighetsforvaltning på avløpsområdet finansieres av gebyrer. 1. gangs politisk behandling ble gjort høsten 2012 slik at forskriften er klar for høring og 2. gangs behandling i 2013.

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål

- Scenariokonferanse
- Høring – det ble laget forslag til felles utgangspunkt for høringsuttalelse som hver enkelt kommune kunne ta utgangspunkt i

Forvaltningsplan for Figgjo

- Er et av avløpsgruppas prioriterte områder. Avløpsgruppa har bidratt til at de aktuelle kommunene har satt søkelys på oppfølging av sin del av tiltaksplan for Figgjo innen avløpsområdet.

Tiltak i prioriterte områder

- Startet arbeid med bedre system/oversikt over status og tiltak på avløp. Oppgradering av WebGIS er en del av dette arbeidet. Arbeidet vil være viktig i forhold til videre arbeid med tiltaksplan for Rogaland i 2013.

Bidra til orientering om vannforskriftarbeidet i kommunene, administrasjon og politikere

- En av de viktigste kanalene for å få informasjon ut til politikerne og innbyggerne i kommunene er å legge fram viktige saker politisk. Som hjelp til kommunene i en travel hverdag har avløpsgruppa i 2012 bidratt til dette arbeidet ved å lage mal for politisk behandling av prosjektplan for Jæren vannområde for de kommunene som ikke har fått lagt fram denne. Det er også laget saksmal for politisk behandling av høringsdokumentet vesentlige vannforvaltningsspørsmål.
- Saksmalene nevnt ovenfor ble også utarbeidet i ”kommunenøytral versjon” og gitt inn til Norsk Vanns arbeidsgruppe for vannforskriften for å bidra med hjelp til kommuner i hele Norge. Saksmalene er distribuert nasjonalt på Norsk Vann sine hjemmesider og via linker på Vannportalen.

WebGIS-Avløp

WebGIS Avløp er et system for registrering av anlegg og status for mindre avløpsanlegg (< 50 pe). Utslipp fra mindre avløpsanlegg er en viktig påvirkningskilde i mange vannforekomster og oversikt over disse er viktig for videre utarbeidelse av tiltaksanalyse for Jæren Vannområde.

WebGIS Avløp Jærvassdrag har register over anlegg innen hele tidligere Aksjon Jærvassdrags område, for de kommunene som har kommuneversjon av WebGIS Avløp. Det er kun Randaberg og Stavanger som ikke har kommuneversjon av WebGIS Avløp.

Oppdateringen i 2012 omfatter endring i databasen slik at Jærvassdragversjonen blir tilpasset endringen til Jæren Vannområde, at den dekker hele området og ikke bare de vassdrag som tidligere var med i Aksjon Jærvassdrag.

I tillegg lages det rutiner for å lette kommunene i oppgaven med oppdatering av databasen og dermed holde Jæren Vannområdes oversikt oppdatert.

LOD-Veileder for Jæren

LOD Veilederen skal fremme løsninger som håndterer vann ved kilden i utbyggingsområder. Håndtering av overvann er satt som et tiltak i tiltaksplanen for Figgjovassdraget, og kommer helt sikker til å bli et aktuelt tiltak også i de andre vannforekomstene i Jæren Vannområde hvor diffus avrenning fra urbane områder er en av påvirkningene.

Mange kommuner har krav til LOD i nye kommuneplaner og har på den måten gjort et viktig grep i forhold til å implementere tiltaksplanen for Figgjo i sine kommunale planer.

Kommunene trenger allikevel hjelp til oppfølging av bestemmelsen slik at gode LOD tiltak kan bli iverksatt.

LOD Veilederen for Jæren vil være til hjelp for både kommuner og planleggere. Spesielt vil den ta for seg hvilke løsninger er aktuelle i våre områder, for eksempel hvor det ikke er mulig med infiltrasjon, hvor det er vannmettet jord, osv.

I forhold til Jæren Vannområdes mål om god tilstand vil det også være et tema at ikke bare vannmengdene kan påvirke vannforekomstene, men at overvannet også har et innhold av stoffer som påvirker vannkvaliteten. Dermed er det også interessant å få oversikt over de aktuelle løsningens renseseffekt i forhold til næringsalter og miljøgifter.

Resultat

Arbeidet i Avløpsgruppa i 2012 har bidratt til arbeidet i Jæren Vannområde i henhold til vedtatt arbeidsplan.

I henhold til målsetningen er det også utført eller startet opp arbeid for at kommune skal være bedre rustet til å ivareta sitt ansvar på avløpsområdet og for at de lettere skal kunne gi bidrag inn til det kommende arbeidet i Jæren Vannområde. Felles innsats i avløpsgruppa i 2012 har resultert i arbeid som er viktig for videre tiltaksgjennomføring i prioriterte områder og i forhold til kommende forvaltningsplan med tiltaksprogram for Rogaland.

Avløpsgruppas arbeid i 2012 har også bidratt til at informasjon om arbeidet i henhold til vannforskriften er formidlet både lokalt og nasjonalt gjennom fora hvor avløpssektoren ofte henter ny informasjon.